

RAAP-RAPPORT 7587

Plangebied Oud-Heinenoordseweg 16A in Heinenoord, gemeente Hoek- sche Waard

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldon-
derzoek (verkennend booronderzoek)

Colofon

Titel: Plangebied Oud-Heinenoordseweg 16A in Heinenoord, gemeente Hoeksche Waard.
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek).

Versie: 30-01-2025

Auteur: A.J. Wullink

Projectcode: BMOH2

Bestandsnaam: RAAPrap_7587_BMOH2_20250130

Autorisatie: drs. J. Huizer (senior KNA prospector)

ISSN: 0925-6229

RAAP

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

Telefoon: 0294-491 500

E-mail: raap@raap.nl

Website: www.raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2025

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Elly Brouwer Agrarisch Advies heeft RAAP in januari 2025 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Oud-Heinenoordseweg 16A in Heinenoord in de gemeente Hoeksche Waard. Het onderzoek vond plaats in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning.

Op basis van eerder onderzoek werden in het plangebied laatmiddeleeuwse getijdeafzettingen (Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Walcheren) op veen (Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laagpakket). Op getijdeafzettingen uit het mesolithicum/neolithicum (Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer verwacht. De top van het de Walcheren-afzettingen hebben op basis van bekende gegevens een lage verwachting voor archeologische resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd. De top van het veen heeft een verwachting voor resten uit de periode ijzertijd – late middeleeuwen. Kreekafzettingen binnen het Laagpakket van Wormer hebben een verwachting voor resten van jagers-verzamelaars uit het mesolithicum en neolithicum. De trefkans voor dergelijke resten is laag.

Het veldonderzoek concentreerde zich op de verwachting voor de top van het veen. Uit het onderzoek is gebleken dat de top van het veen tussen 130 en 150 cm -mv (-2,62 en -3,01 m NAP) ligt, maar dat de oorspronkelijke veentop bij de laatmiddeleeuwse overstromingen is geërodeerd. De archeologische verwachting is voor dit niveau naar laag bijgesteld. In de ondergrond is verder een uitwiggend pakket komafzettingen (Formatie van Echteld of Naaldwijk) aangetroffen, dat waarschijnlijk vanuit het Gorkum-Arkel-riviersysteem is afgezet in het vroeg-neolithicum. De verwachting voor dit niveau is ook laag. Getijdeafzettingen (d.w.z. wad- of kwelderafzettingen) van het Laagpakket van Wormer zijn binnen 4 m -mv niet aangetroffen.

Al met al kan worden geconcludeerd dat in het plangebied, binnen 4 m -mv, geen archeologische resten worden verwacht.

Gezien de lage archeologische verwachting voor het plangebied adviseert RAAP het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkelingen. Dit betekent dat toekomstige vergunningplichtige grondroerende werkzaamheden zonder verder archeologisch onderzoek kunnen worden uitgevoerd.

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Hoeksche Waard, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Als het plangebied deels of geheel wordt vrijgegeven voor bodemroerend werkzaamheden en hierbij onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

Inhoud

Samenvatting	3
Inhoud	4
1 Inleiding	5
1.1 Kader	5
1.2 Administratieve gegevens	7
1.3 Huidige en toekomstige situatie	7
1.4 Doelstelling	9
2 Archeologische verwachting	10
3 Veldonderzoek	12
3.1 Methode	12
3.2 Resultaten	12
3.3 Archeologische relevantie	13
4 Conclusies en advies	15
4.1 Conclusie	15
4.2 Advies	15
4.3 Tot slot	15
Bronnenoverzicht	16
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen	17

1 Inleiding

1.1 Kader

Aanleiding

In opdracht van Elly Brouwer Agrarisch Advies heeft RAAP in januari 2025 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Oud-Heinenoordseweg 16A in Heinenoord in de gemeente Hoeksche Waard (figuur 1).

Het onderzoek vond plaats in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning.

Juridisch en beleidskader

Het uitgangspunt voor dit onderzoek wordt gevormd door het wettelijk en beleidsmatig kader voor de ruimtelijke ordening en monumentenzorg. De gemeente is de bevoegde overheid die een besluit zal nemen over hoe om te gaan met de eventueel aanwezige archeologische waarden.

Het archeologiebeleid van de gemeente Hoeksche Waard is vastgelegd in een archeologische verwachtingen en beleidsadvieskaart met toelichting (Huizer et al., 2009), die is opgesteld voor de toenmalige gemeentes Oud-Beijerland, Korendijk, Strijen, Cromstrijen en Binnenmaas. De voorschriften in de beleidskaart zijn in meer of mindere mate overgenomen in de bestemmingsplannen van de toenmalige gemeentes.

Na het samengaan van de bovengenoemde gemeentes tot de gemeente Hoeksche Waard is de beleidsadvieskaart voor de het grondgebied van de gemeentes Oud-Beijerland, Korendijk, Cromstrijen en Binnenmaas opnieuw geldend verklaard. Ook is deze kaart voor het grondgebied van de gemeente Strijen voor het eerst vastgesteld. Verder is een beleidsnota archeologie (Beleidsnota Archeologie Hoeksche Waard, 2022) voor de gemeente opnieuw geldend verklaard (*Gemeente Hoeksche Waard - het vaststellen of opnieuw geldend of vervallen verklaren van een aantal bestaande regels van het team Omgeving*, 2020). Omdat de beleidsadvieskaart opnieuw is vastgesteld, gaan de beleidsvoorschriften voor op de beleidsregels zoals opgenomen in de bestemmingsplannen die opgesteld zijn voor 2020.

Volgens de beleidskaart ligt het plangebied in een zone met een middelhoge verwachting voor archeologische resten uit de periode ijzertijd – nieuwe tijd. Voor deze zone geldt een onderzoeksplicht bij ingrepen groter dan 500 m² en dieper dan 50 cm -mv. Deze vrijstellingsgrenzen zijn overgenomen in het bestemmingsplan *Landelijk gebied Binnenmaas* uit 2013, waar het plangebied in een zone met een dubbelbestemming 'waarde – archeologische verwachting middelhoog1' ligt.

Kwaliteitsborging

De werkzaamheden zijn uitgevoerd onder certificaat BRL SIKB 4000, conform artikel 5.4 van de Erfgoedwet. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, vigerende versie), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), is door de minister aangewezen als norm.

RAAP is gecertificeerd voor de protocollen 4001 Programma van Eisen, 4002 Bureauonderzoek, 4003 Inventariserend veldonderzoek (landbodems), onderdelen proefsleuven en overig, alsmede 4004 Opgraven (landbodems).

Zie bijlage 1 voor de datering van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

Figuur 1. Aanduiding plangebied. Inzet: ligging in Nederland (ster).

1.2 Administratieve gegevens

Type onderzoek	Inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek)
Opdrachtgever	Elly Brouwer Agrarisch Advies
Bevoegde overheid	Gemeente Hoeksche Waard
Plaats	Heinenoord
Gemeente	Hoeksche Waard
Provincie	Zuid-Holland
Centrumcoördinaten (X/Y)	92722/425484
Kadastrale gegevens	gemeente Heinenoord, sectie G, perceel 297 (deels)
Oppervlakte plangebied	2630 m ²
Afbakening plangebied	Tijdens onderhavig onderzoek is het plangebied onderzocht.
Onderzoekperiode	januari 2025
Uitvoerder	RAAP West
Projectleider	Drs. A.J. Wullink (senior KNA prospector)
RAAP-projectcode	BMOH2
Archis-onderzoeksmeldingsnummer	5679384100
Beheer en plaats documentatie	RAAP regio West te Leiden en op termijn het provinciaal depot, Archis en e-depot.

Tabel 1. Administratieve gegevens.

1.3 Huidige en toekomstige situatie

Het plangebied ligt in het noorden van de Hoeksche Waard, in het buitengebied ten zuiden van Heinenoord, aan de Oud-Heinenoordseweg. Deze weg loopt parallel aan de Provincialeweg N217 (ten noorden van het plangebied) en de A29 (ten zuidoosten van het plangebied). Het plangebied beslaat een deel van het kadastrale perceel 297 (gemeente Heinenoord, sectie G) en heeft een oppervlakte van 2630 m².

Het plangebied ligt bij de pensionstal Oud-Heinenoord (Oud-Heinenoordseweg 16A/18) en beslaat het westelijke deel van het erf en een weiland ten zuiden daarvan. In het noordelijke deel van het plangebied staat een loods en het noordoostelijke deel is verhard met puingranulaat en stelconplaten. De huidige situatie is weergegeven in figuur 2.

De initiatiefnemer heeft het voornemen om een nieuwe loods te realiseren in de noordelijke helft van het plangebied. De bestaande loods zal worden gesloopt. Verder wordt de watergang ten westen van het plangebied en ten zuiden van de nieuwbouw verbreed. De toekomstige situatie is weergegeven in figuur 3.

Bij de ontwikkeling wordt de vrijstellingsgrens zoals beschreven in paragraaf 1.1 overschreden en worden mogelijk archeologische waarden bedreigd, waardoor archeologisch onderzoek nodig is.

Figuur 2. Het plangebied op een topografische kaart en een recente luchtfoto.

Figuur 3

Figuur 3. Locatie nieuwe loods.

1.4 Doelstelling

Het inventariserend veldonderzoek (verkennende fase) heeft tot doel de archeologische verwachting voor het gebied te toetsen door de geo(morfo)logische en/of bodemkundige opbouw en eventuele bodemverstoringen in kaart te brengen. Deze onderzoeksfase is onderdeel van het traject van archeologisch vooronderzoek dat als einddoel heeft de archeologische waarde van het terrein, dan wel de archeologische vindplaats vast te stellen.

2 Archeologische verwachting

In 2016 heeft RAAP een archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek uitgevoerd voor de meest oostelijke stal (Wink, 2016). De archeologische verwachting van dit onderzoek zal als uitgangspunt dienen voor onderhavig onderzoek.

Volgens het bureauonderzoek worden in het plangebied een opeenvolging van getijdeafzettingen van de Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Walcheren op Hollandveen (Formatie van Nieuwkoop) op getijdeafzettingen van de Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer verwacht. Getijdegeulafzettingen binnen het Laagpakket van Wormer hebben een verwachting voor resten uit het neolithicum. De top van het Hollandveen heeft een verwachting voor resten uit de ijzertijd en de Romeinse tijd. Oudere fases van het Laagpakket van Walcheren hebben, indien aanwezig, een verwachting voor de ijzertijd/Romeinse tijd en de jongere fases een verwachting voor de late middeleeuwen. Resten uit de nieuwe tijd worden op grond van historisch kaartmateriaal niet verwacht.

Dit verwachtingsmodel moet enigszins worden genuanceerd. Getijdegeulafzettingen (kreekruggen) van het Laagpakket van Wormer hebben weliswaar een archeologische verwachting voor resten van jagers-verzamelaars of vroege landbouwers (visweren, tijdelijke extractiekampen), maar de trefkans van dergelijke vindplaatsen is laag. Verder blijkt uit paleogeografische reconstructies (Vos et al., 2018; Wulink, 2024) dat het plangebied in de 9^e eeuw midden op een veeneiland ligt, dat wordt omsloten door getijdegeulen. Om dit veeneiland tegen overstromingen te beschermen, wordt het in de late middeleeuwen bedijkt, net als andere delen van de huidige Hoeksche Waard. Het plangebied ligt rond 1250 n. Chr. nog steeds op veen. Bij de Sint-Aagtenvloed van 1288 verdwijnt het hele grondgebied van de Hoeksche Waard ten westen van de Keen/Groote Waard in de golven. In de 14^e en vroege 15^e eeuw worden enkele hoog opgeslibde gorzen opnieuw ingepolderd, maar deze polders gaan, op de Sint-Anthonypolder na, verloren tijdens de Sint-Elizabetsvloed van 1421, waarbij ook de Groote Waard ten onder gaat. Hierna wordt de Hoeksche Waard beetje bij beetje ingepolderd. Het plangebied ligt in de polder Oud-Heinenoord, één van de vijf ringpolders die de kern van de Hoeksche Waard vormen en die in 1437 als eerste polder na de Sint-Elizabetsvloed is ingepolderd.

Uit deze nuancering volgt dat:

- Kreekaafzettingen in het Laagpakket van Wormer een lage trefkans hebben voor resten uit het mesolithicum/neolithicum. Dergelijke resten moeten als puntvondsten worden beschouwd en hier valt niet op te prospecteren;
- de top van het veen een verwachting heeft voor bewoningssporen uit de periode ijzertijd – late middeleeuwen, tot aan de Sint-Aagtenvloed van 1288;
- de verwachting voor de afzettingen van het Laagpakket van Walcheren, die tussen 1288 en 1437 zijn afgezet, op basis van de historische ontwikkeling laag is; het plangebied is voor zover bekend niet bebouwd geweest in de late middeleeuwen/nieuwe tijd.

Het plangebied heeft dus een verwachting voor bewoningssporen en sporen van landgebruik uit de periode ijzertijd – late middeleeuwen. Deze resten worden in de top van het veen verwacht. Uit het onderzoek van RAAP uit 2016 blijkt dat de top van het veen tussen 100 en 170 cm -mv ligt en dat de top is geërodeerd.

Archeologische resten worden verwacht in de vorm van lagen (akker-, cultuur- en ophooglagen), sporen (paalkuilen, afvalkuilen, waterputten, sloten en greppels) en indicatoren en vondsten (aardewerk, houtskool, natuursteen, huttenleem, (on)verbrand bot).

Archeologische resten worden alleen verwacht als de top van het veen niet is geërodeerd en als er sprake is van een veraarde (geoxideerde) veentop. Doordat het niveau door een flink pakket getijdeafzettingen is afgedekt, is het niet of weinig verstoord door moderne grondbewerking.

3 Veldonderzoek

3.1 Methode

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) bestond uit een verkennend booronderzoek. De gevolgde onderzoeksmethode voor het veldwerk is bepaald op basis van een door A.J. Wullink opgesteld Plan van Aanpak (PvA). Dit PvA is ter goedkeuring voorgelegd aan de bevoegde overheid.

Het veldonderzoek is uitgevoerd in één dag, op 23 januari 2025.

Er zijn vijf boringen geplaatst in één enkele raai in het weiland, aan de westkant van het plangebied (figuur 4). De afstand tussen de boringen bedraagt 25 m. Er is geboord met een Edelmanboor (7 cm) en een gutsboor (3 cm). Omdat de focus van het onderzoek op de top van het veen ligt, is in het veld, na de eerste boring besloten om drie boringen (1, 3 en 5) tot 4 m -mv door te zetten om de diepere ondergrond in beeld te brengen en de tussenliggende boringen 2 en 4 tot 2 m -mv door te zetten (in plaats van tot 4 m, zoals in het PvA staat).

De boringen zijn tijdens het veldwerk lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) digitaal beschreven in het boorbeschrijvingssysteem van RAAP (Deborah3) en met behulp van een RTK-GPS ingemeten. Van alle boringen is de hoogte bepaald met behulp van een RTK-GPS.

Hoewel het onderzoek een verkennend onderzoek betreft, is het opgeboorde materiaal in het veld door middel van verboddeling en versnijding gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken).

3.2 Resultaten

3.2.1 Geologie en bodem

De bodemopbouw is tamelijk eenduidig. Aan het maaiveld, dat tussen -1,32 en -1,51 m NAP ligt, wordt een pakket sterk siltige klei aangetroffen met een dikte van 40 tot 50 cm. In de top van het pakket is een 15 tot 35 cm dikke, zwak humeuze bouwvoor gevormd. Hieronder komen roestvlekken voor. De basis van het kleipakket ligt tussen -1,82 en -2,01 m NAP.

Het kleipakket gaat geleidelijk over in een zandpakket. De top van dit zandpakket is uiterst siltig; hierna wordt het pakket matig siltig. De ondergrens van het pakket ligt tussen 130 en 150 cm -mv (-2,62 en -3,01 m NAP). De totale dikte van het pakket is 80 tot 110 cm. Tot 95 à 110 cm -mv komen roestvlekken voor. De onderste 10 tot 30 cm van het pakket is wat heterogener; hier zijn ook kleilaagjes, veenbrokjes en verspoelde plantenresten waargenomen.

Het zandpakket gaat abrupt over in een, overwegend mineraalarm, veenpakket. De top van het pakket is niet veraard en bovenin het pakket komen soms wat kleiiger niveaus of kleilaagjes voor. Het mineraalarme veenpakket heeft in de diepe boringen 1 en 3 een dikte van 180 en 190 cm. De ondergrens ligt hier op respectievelijk -4,42 en -4,71 m NAP. In boring 5 is het veen tot de einddiepte van de boring aangetroffen, op -5,44 m NAP. Het veenpakket heeft hier een dikte van 250 cm. Boringen 2 en 4 zijn op 2 m -mv in het veen gestaakt.

In diepe boring 1 gaat het mineraalarme veen op 310 cm -mv/-4,42 m NAP over in zwak humeuze klei met houtresten. Deze laag heeft een dikte van 90 cm. In diepe boring 3 gaat het mineraalarme veen op 320 cm -mv/-4,71 m NAP over in zwak kleiig bosveen. Deze laag heeft een dikte van 80 cm.

3.2.2 Archeologische indicatoren

Tijdens het veldonderzoek zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Let wel, het onderzoek betrof een verkennend booronderzoek en had niet tot doel archeologische vindplaatsen op te sporen, aangezien de boordichtheid en boordiameter hiertoe ontoereikend waren.

3.2.3 Interpretatie

Het zand- en kleipakket dat aan het maaiveld is aangetroffen, betreft getijdeafzettingen uit de late middeleeuwen, die tussen de Sint-Aagtenvloed uit 1288 en de inpoldering van de polder Oud-Heinenoord zijn afgezet. Het onderste deel van dit pakket, met de kleilaagjes, de veenbrokjes en de verspoelde plantenresten, is in de eerste fase na de overstroming afgezet, waarbij het veen is geërodeerd. Hierna ontstaat een getijdegebied waarin matig siltig zand wordt afgezet en uiteindelijk zover opslibt dat sterk siltige klei wordt afgezet.

Het veenpakket hieronder is gevormd in de periode neolithicum – ijzertijd. De kleilaagjes bovenin laten zien dat er iets van fluviale of mariene activiteit in de buurt moet zijn geweest tijdens de vorming van het pakket. De top van het pakket is niet veraard en de overgang naar het bovenliggende zand is abrupt. De oorspronkelijke top van het veen is dus waarschijnlijk tijdens de overstromingen in de late middeleeuwen geërodeerd.

De horizontale opeenvolging van humeuze klei onderin boring 1, kleiig veen onderin boring 3 en het ontbreken van klei op het zelfde niveau in boring 5 laat de nabijheid van een rivier of getijdegeul zien, waarbij komafzettingen in het veengebied zijn afgezet. Deze komafzettingen wiggen van noord naar zuid uit (d.w.z. de klei neemt af en verdwijnt uiteindelijk), wat betekent dat de waterloop waarschijnlijk ten noorden van het plangebied heeft gelegen. Een waarschijnlijke kandidaat voor deze waterloop is een benedenloop van het Gorkum-Arkel-riviersysteem, die hier in het vroeg-neolithicum in het iets zuidelijker en westelijker gelegen Maas-estuarium uitmondde (Cohen et al., 2012). Deze komkleien worden tot de Formatie van Echteld gerekend, of tot de Formatie van Naaldwijk, indien de kleien onder invloed van het getij zijn afgezet. Bij het eerdere onderzoek (Wink, 2016) zijn tussen 280 en 420 cm -mv ook humeuze kleien met houtresten aangetroffen. Deze kleien zijn geïnterpreteerd als wadafzettingen, maar dat is gezien de aanwezigheid van hout niet waarschijnlijk. Hier lijkt het ook te gaan om komafzettingen, al zijn de afzettingen wel als wat siltiger en zandiger beschreven, dus er bestaat ook een mogelijkheid dat er een crevasse geul in de nabijheid van het onderzoeksgebied heeft gelopen.

3.3 Archeologische relevantie

Volgens het archeologisch verwachtingsmodel heeft het plangebied een verwachting voor bewoningsporen uit de periode ijzertijd – late middeleeuwen, indien de top van het veenpakket intact en veraard is.

Tijdens het veldonderzoek is vastgesteld dat de top van het veen is geërodeerd. Hiermee kan de verwachting voor de periode ijzertijd – late middeleeuwen dus worden bijgesteld naar laag. Ook de komafzettingen in de ondergrond hebben een lage archeologische verwachting (voor het vroeg-neolithicum).

De getijdeafzettingen aan het maaiveld hadden en houden een lage archeologische verwachting voor de late middeleeuwen en de nieuwe tijd.

Figuur 4. Boorpuntenkaart.

4 Conclusies en advies

4.1 Conclusie

Op grond van de onderzoeksresultaten en onder verwijzing naar de doelstellingen, kunnen de volgende uitspraken worden gedaan.

Op basis van eerder onderzoek werden in het plangebied laatmiddeleeuwse getijdeafzettingen (Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Walcheren) op veen (Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laagpakket) op getijdeafzettingen uit het mesolithicum/neolithicum (Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer) verwacht. De top van de Walcheren-afzettingen hebben op basis van bekende gegevens een lage verwachting voor archeologische resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd. De top van het veen heeft een verwachting voor resten uit de periode ijzertijd – late middeleeuwen. Kreekafzettingen binnen het Laagpakket van Wormer hebben een verwachting voor resten van jagers-verzamelaars uit het mesolithicum en neolithicum. De trefkans voor dergelijke resten is laag.

Het veldonderzoek concentreerde zich op de verwachting voor de top van het veen. Uit het onderzoek is gebleken dat de top van het veen tussen 130 en 150 cm -mv (-2,62 en -3,01 m NAP) ligt, maar dat de oorspronkelijke veentop bij de laatmiddeleeuwse overstromingen is geërodeerd. De archeologische verwachting is voor dit niveau naar laag bijgesteld. In de ondergrond is verder een uitwiggend pakket komafzettingen (Formatie van Echteld of Naaldwijk) aangetroffen, dat waarschijnlijk vanuit het Gorkum-Arkel-riviersysteem is afgezet in het vroeg-neolithicum. De verwachting voor dit niveau is ook laag. Getijdeafzettingen (d.w.z. wad- of kwelderafzettingen) van het Laagpakket van Wormer zijn binnen 4 m -mv niet aangetroffen.

Al met al kan worden geconcludeerd dat in het plangebied, binnen 4 m -mv, geen archeologische resten worden verwacht.

4.2 Advies

Gezien de lage archeologische verwachting voor het plangebied adviseert RAAP het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkelingen. Dit betekent dat toekomstige vergunningplichtige grondroerende werkzaamheden zonder verder archeologisch onderzoek kunnen worden uitgevoerd.

4.3 Tot slot

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Hoeksche Waard, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Als het plangebied deels of geheel wordt vrijgegeven voor bodemroerend werkzaamheden en hierbij onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

Bronnenoverzicht

Beleidsnota Archeologie Hoeksche Waard, Gemeenteblad van Hoeksche Waard (2022). <http://lokale-regelgeving.overheid.nl/CVDR678922>

Cohen, K. M., Stouthamer, E., Pierik, H. J., & Geurts, A. H. (2012). *Digitaal Basisbestand Paleogeografie van de Rijn-Maas Delta* [Application/pdf,application/msword,text/plain,image/jpeg,image/tiff,video/mpeg1,video / avi,executable / exe,image / gif,access / mdb,arcgis / shp en mxd,image / psd,application / ppt,image / png]. Rhine-Meuse Delta Studies, Dept. Fysische Geografie, Universiteit Utrecht. <https://doi.org/10.17026/DANS-X7G-SJTW>

Gemeente Hoeksche Waard—Het vaststellen of opnieuw geldend of vervallen verklaren van een aantal bestaande regels van het team Omgeving (Vol. 319504). (2020). Hoeksche Waard.
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2020-319504.html#extrainformatie>

Huizer, J., Benjamins, M., & van der A, S. (2009). *De archeologische verwachtings en beleidsadvieskaart voor de Hoeksche Waard* (ADC Rapport H 034; Nummer H 034). ADC.

Vos, P., Bazelmans, J., Meulen, M. van der, & Weerts, H. (2018). *Atlas van Nederland in het Holoceen*. Prometheus.

Wink, K. (2016). *Plangebied Oud Heinenoordseweg 16a in Heinenoord Gemeente Binnenmaas. Archeologisch vooronderzoek: Een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennende fase)* (RAAP-NOTITIE 5696).

Wullink, A. J. (2024). *Dertien NVO-locaties in de gemeente Hoeksche Waard. Archeologisch vooronderzoek: Een bureauonderzoek* (RAAP-rapport 5741).

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuren:

Figuur 1. Aanduiding plangebied. Inzet: ligging in Nederland (ster).	6
Figuur 2. Het plangebied op een topografische kaart en een recente luchtfoto.	8
Figuur 3. Locatie nieuwe loods.	8
Figuur 4. Boorpuntenkaart.	14

Tabellen:

Tabel 1. Administratieve gegevens.	7
------------------------------------	---

Bijlagen:

Bijlage 1. Tijdschaal	
Bijlage 2. Boorbeschrijvingen	

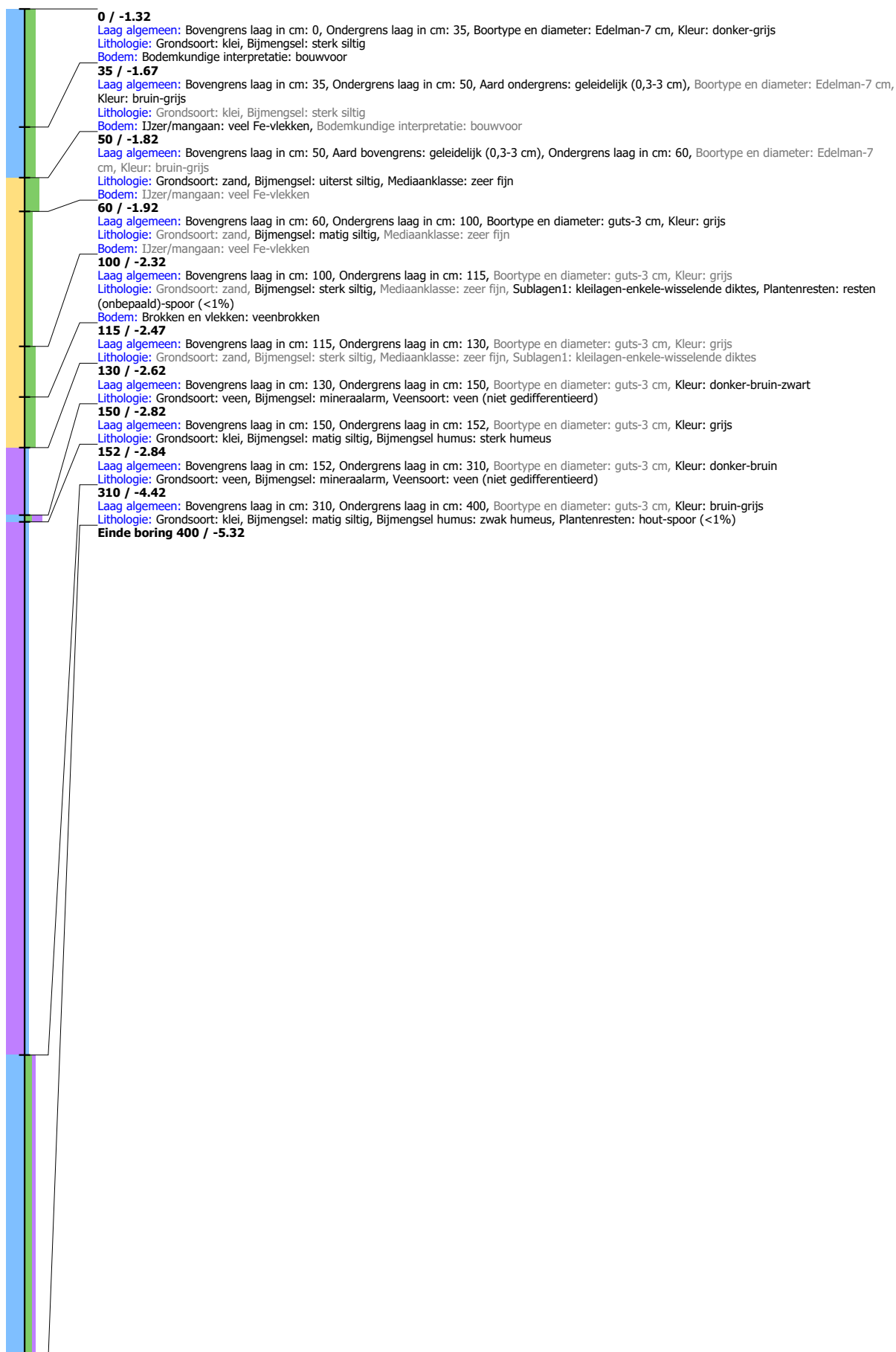
Bijlage 1. Tijdschaal

Geologische perioden			Archeologische perioden													
Tijd vak	Chronozone	Datering	Tijdperk	Datering												
Holoceen	Laat Subatlantium	1150 na Chr.	Recente tijd			1945										
			Nieuwe tijd	C	1850											
	B	1650														
	A	1500														
	Vroeg Subatlantium	0	Middeleeuwen	Laat B		1250										
				Laat A		1050										
				Vroeg	D: Ottoonse tijd	900										
					C: Karolingische tijd	725										
					B: Merovingisch tijd	525										
					A: Volksverhuizingstijd	450										
	Romeinse tijd	Laat	270													
		Midden	70 na Chr.													
		Vroeg	15 voor Chr.													
Subborea	450 voor Chr.	IJzertijd	Laat	250												
			Midden	500												
			Vroeg	800												
		Bronstijd	Laat	1100												
			Midden	1800												
			Vroeg	2000												
Atlantium	3700	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850												
			Midden	4200												
			Vroeg	4900/5300												
Borea	7300	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450												
8700	Midden		8840													
Preborea	9700	Vroeg	9700													
Pleistoceen	Weichselien	Laat Glaciaal	Late Dryas	11.050	Prehistorie	Laat	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	12.500							
			Allerød	11.500						Jong B	16.000					
			Vroege Dryas	12.000								Jong A	35.000			
			Belling	12.500										Midden	250.000	
		Vroegste Dryas	13.500	Oud												
		Pleniglaciaal	Laat					Denekamp		30.500						
												Midden				Hengelo
														Vroeg		
		Vroeg Glaciaal	Odderade	114.000												
								Brerup		126.000						
	Eemien				126.000		Saalien II		236.000							
	Oostermeer	241.000	Saalien I	322.000												
	Belvédère/Holsteinien	336.000		Glaciaal x	384.000											
	Holsteinien	416.000			Elsterien		463.000									
	463.000															

Bijlage 2. Boorbeschrijvingen

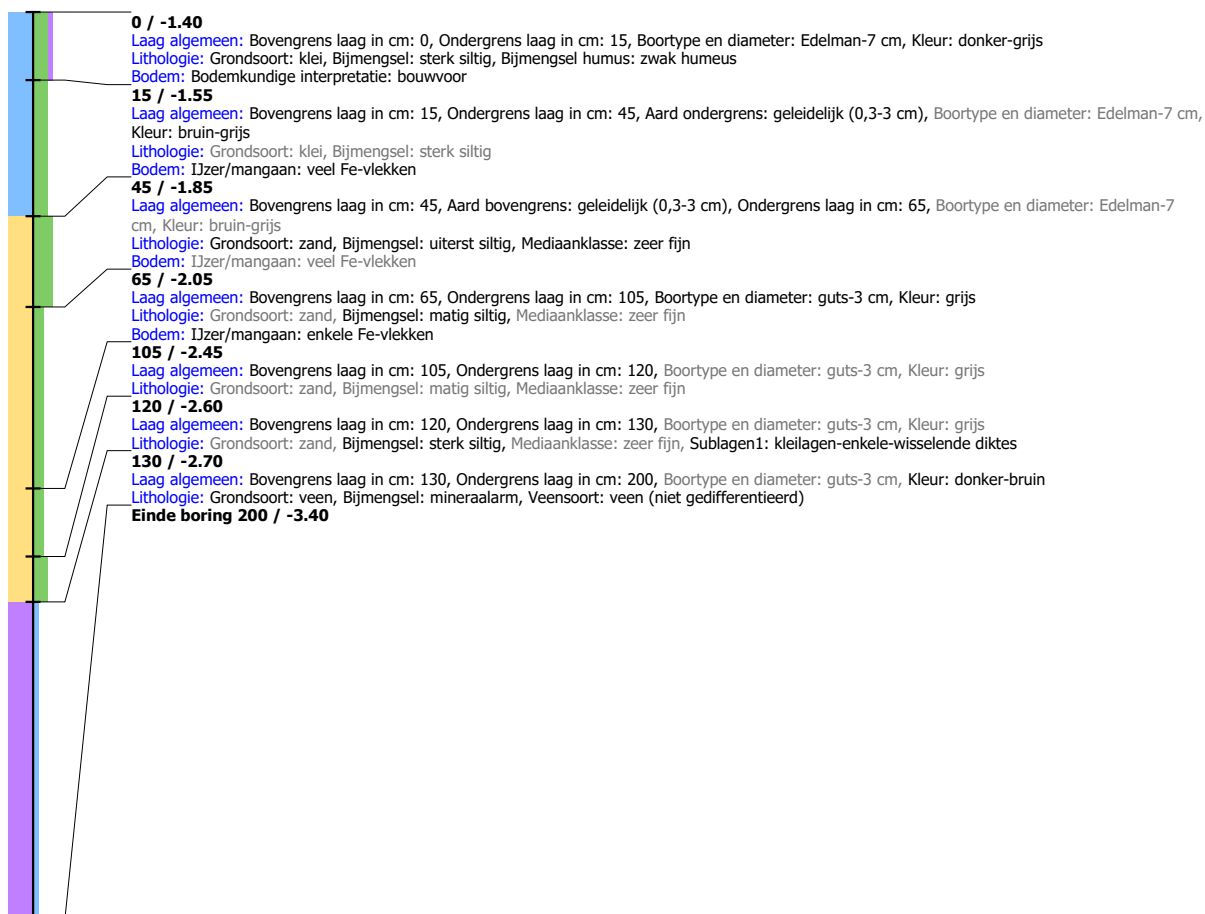
Boring: BMOH2_1

Kop algemeen: Projectcode: BMOH2, Boornummer: 1, Beschrijver(s): AJW, Datum: 23-01-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 400
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 92724.99, Y-coördinaat in meters: 425431.64, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: -1.32, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Zuid-Holland, Gemeente: Hoeksche Waard
Uitvoering: Uitvoerder: RAAP West

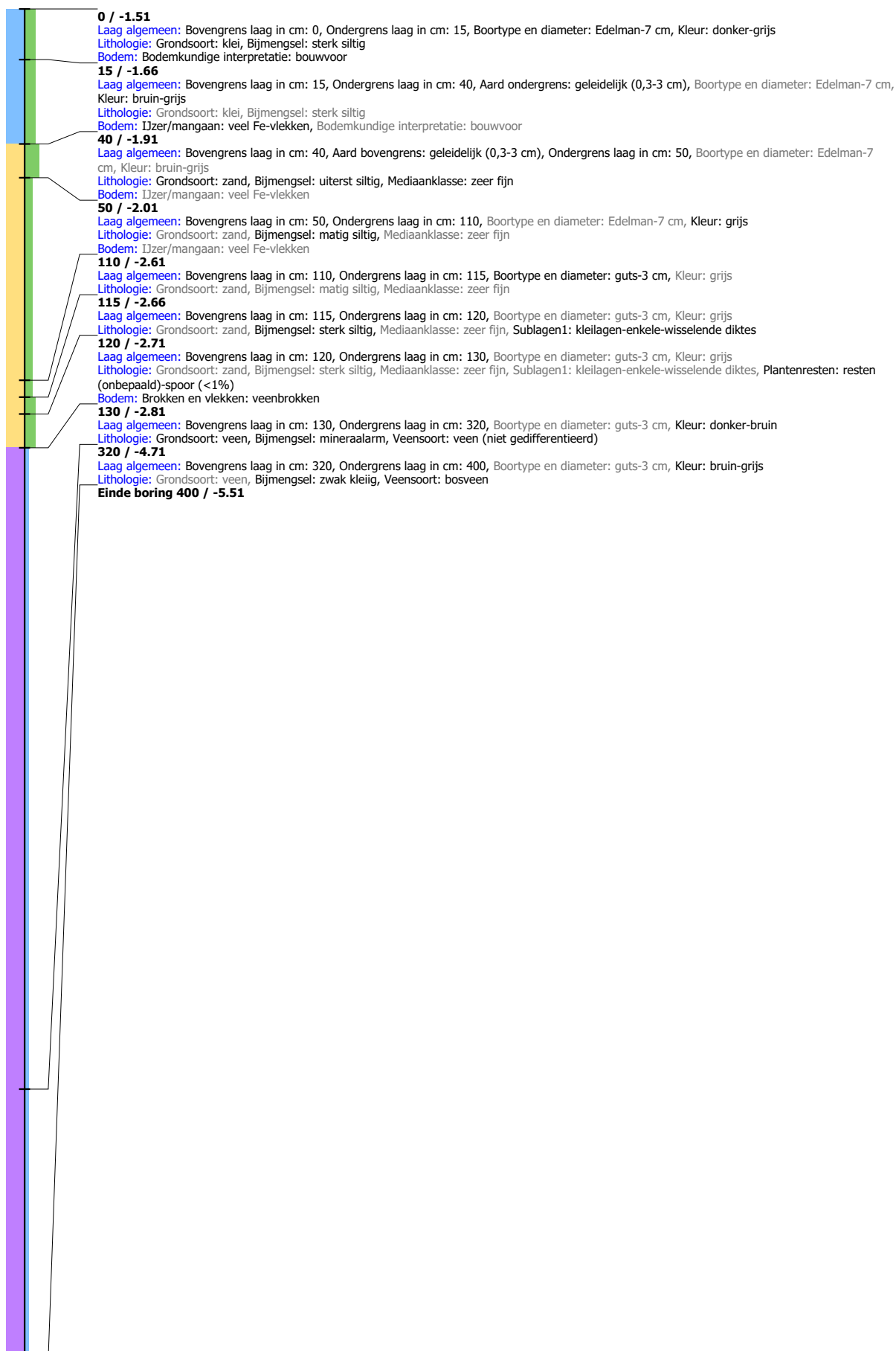
Boring: BMOH2_2

Kop algemeen: Projectcode: BMOH2, Boornummer: 2, Beschrijver(s): ?, Datum: 23-01-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 200
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 92719.76, Y-coördinaat in meters: 425456.08, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: -1.4, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Zuid-Holland, Gemeente: Hoeksche Waard
Uitvoering: Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: RAAP West

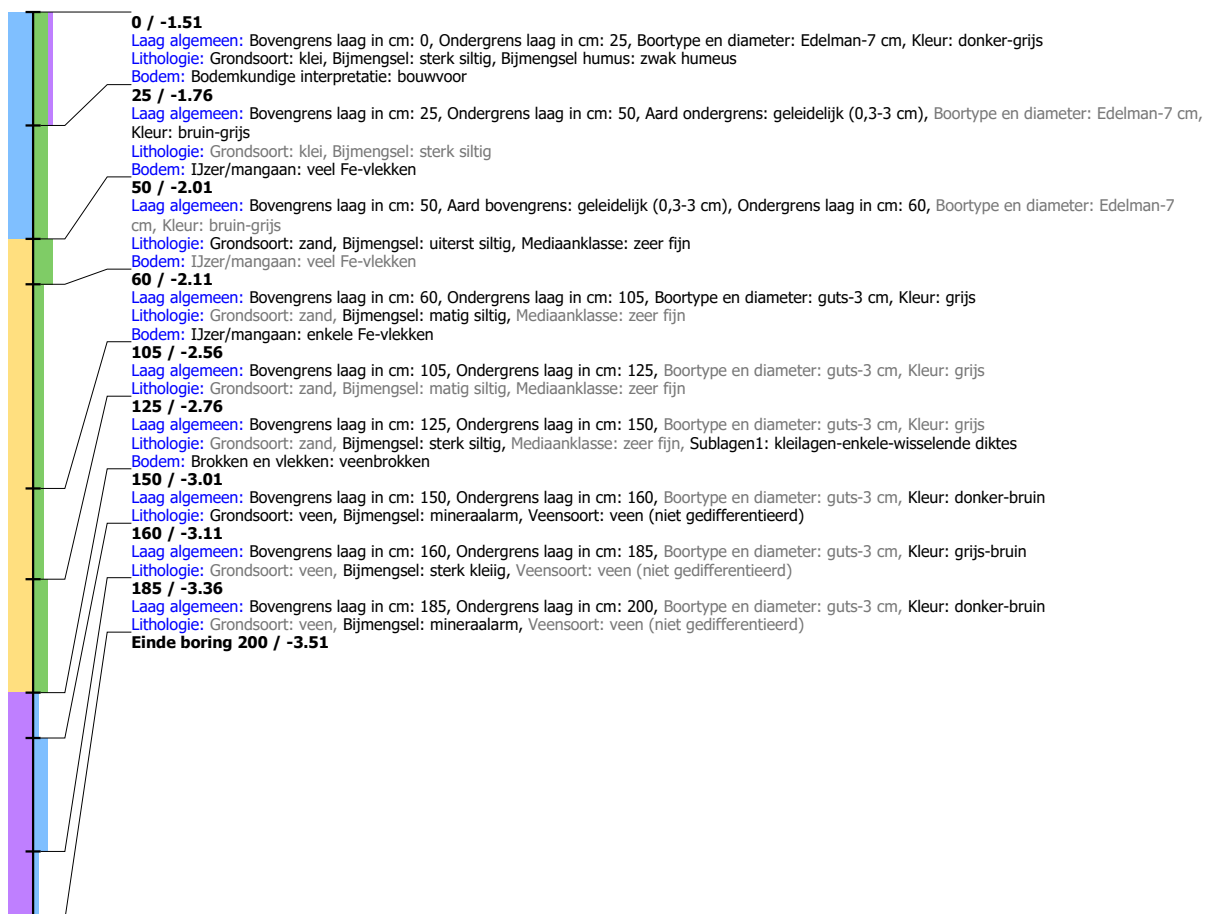
Boring: BMOH2_3

Kop algemeen: Projectcode: BMOH2, Boornummer: 3, Beschrijver(s): AJW, Datum: 23-01-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 400
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 92714.52, Y-coördinaat in meters: 425480.53, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: -1.51, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Zuid-Holland, Gemeente: Hoeksche Waard
Uitvoering: Uitvoerder: RAAP West

Boring: BMOH2_4

Kop algemeen: Projectcode: BMOH2, Boornummer: 4, Beschrijver(s): ?, Datum: 23-01-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 200
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 92709.29, Y-coördinaat in meters: 425504.97, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: -1.51, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Zuid-Holland, Gemeente: Hoeksche Waard
Uitvoering: Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: RAAP West

Boring: BMOH2_5

Kop algemeen: Projectcode: BMOH2, Boornummer: 5, Beschrijver(s): AJW, Datum: 23-01-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 400
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 92704.05, Y-coördinaat in meters: 425529.42, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: -1.44, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Zuid-Holland, Gemeente: Hoeksche Waard
Uitvoering: Uitvoerder: RAAP West

